

Автоматизована система комерційного обліку електричної енергії та закупівля на підставі пункту 13 Особливостей

Зміст

[Автоматизована система комерційного обліку електричної енергії \(АСКОЕ\)](#)

[Про закупівлю відповідно до підпункту 22 пункту 13 Особливостей](#)

[Висновок](#)

Що таке автоматизована система комерційного обліку електричної енергії (далі — АСКОЕ)? А якщо планується укладання договору відповідно до пп. 22 п. 13 Особливостей на надання послуг з розширення АСКОЕ. Чи можна такий договір вважати, як укладений відповідно до абзацу три пункту 41 Закону? Проаналізуємо законодавство для надання відповіді на це питання.

Автоматизована система комерційного обліку електричної енергії (АСКОЕ)

Закон України «[Про ринок електричної енергії](#)» (далі — Закон про ринок електричної енергії) визначає правові, економічні й організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, регулює відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного й безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Державне регулювання ринку електричної енергії здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі — Регулятор, НКРЕКП), у межах повноважень, визначених Законом про ринок електричної енергії та іншими актами законодавства. Для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема порядки (правила) організації обліку та звітності за видами ліцензованої діяльності.

Постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № [311](#) затверджено Кодекс комерційного обліку електричної енергії (далі — Кодекс), який визначає основні положення щодо організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії, права та обов'язки учасників ринку, постачальників послуг комерційного обліку й адміністратора комерційного обліку щодо забезпечення комерційного обліку електричної енергії, отримання точних і достовірних даних комерційного обліку та їх агрегації (об'єднання), порядок проведення реєстрації постачальників послуг комерційного обліку, точок комерційного обліку й реєстрації автоматизованих систем, що використовуються для комерційного обліку електричної енергії.

Що таке комерційний облік електричної енергії? Це сукупність процесів і процедур із забезпечення формування даних щодо обсягів виробленої, відпущеної, переданої, розподіленої, спожитої, імпортованої та експортованої електричної енергії у визначений проміжок часу з метою використання таких даних для здійснення розрахунків між учасниками ринку.

Метою організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії є надання учасникам ринку повної та достовірної інформації про обсяги виробленої, відпущеної, переданої, розподіленої, імпортованої та експортованої, а також спожитої електричної енергії в певний проміжок часу з метою її подальшого використання для здійснення розрахунків між учасниками ринку.

Згідно зі статтею 74 Закону про ринок електричної енергії комерційний облік на ринку електричної енергії організовується адміністратором комерційного обліку й здійснюється постачальниками послуг комерційного обліку.

Надання послуг комерційного обліку здійснюється постачальниками послуг комерційного обліку на конкурентних засадах за умови реєстрації постачальника послуг комерційного обліку й реєстрації його автоматизованих систем комерційного обліку електричної енергії адміністратором комерційного обліку в порядку, встановленому Кодексом.

До послуг комерційного обліку електричної енергії належить, зокрема, установлення, налаштування, заміна, модернізація, введення та виведення з експлуатації, а також технічна підтримка та обслуговування засобів комерційного обліку, допоміжного обладнання та автоматизованих систем, що використовуються для комерційного обліку електричної енергії, їх програмного й апаратного забезпечення.

Дія Кодексу поширюється на відносини у сфері забезпечення комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії, а також усіх учасників ринку електричної енергії, адміністратора комерційного обліку й постачальників послуг комерційного обліку електричної енергії. Вимоги Кодексу щодо улаштування засобів комерційного обліку електричної енергії є обов'язковими до застосування під час проєктування нового будівництва, модернізації, реконструкції, технічного переоснащення або капітального ремонту електроустановок.

Відповідно до підпункту 3 пункту 1.2.1 підрозділу 1.2 розділу I Кодексу автоматизована

система комерційного обліку електричної енергії (АСКОЕ) — різновид автоматизованої системи, що складається із засобів вимірювальної техніки, а також з устаткування, що забезпечує збір, обробку, збереження та відображення інформації, засобів зв'язку й синхронізації часу, функціонально об'єднаних для забезпечення комерційного обліку електричної енергії.

Тобто, по суті, **АСКОЕ — це комплексна система, яка призначена для обліку й контролю за спожитою електричною енергією, метою якої є точне вимірювання та фіксація спожитої електричної енергії.**

Доцільно прочитати статтю про те, [хто такі «споживач групи „А“» і «споживач групи „Б“».](#)

Про закупівлю відповідно до підпункту 22 пункту 13 Особливостей

Закупівлі наразі здійснюються згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» (далі — [Закон](#)) з урахуванням особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — [Особливості](#)).

Про застосування вимог щодо прозорого будівництва до прямих договорів ми детально говорили в статті [«Прямі договори: коли застосовувати вимоги щодо прозорого будівництва, а коли ні»](#).

Що стосується понадпорогових закупівель, то за пунктом 13 Особливостей придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. грн, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. грн, робіт, вартість яких становить або перевищує 1,5 млн грн, **може здійснюватися шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у випадках, визначених цим пунктом.**

За результатами закупівлі, здійсненої відповідно до пункту 13, замовники оприлюднюють в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до пункту 3⁸ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону.

Абзацом другим пункту 3⁸ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону передбачено, що **в разі укладення договорів про закупівлю**, зазначених в абзацах другому, третьому частини 1 статті 41 Закону, **без використання електронної системи закупівель у випадках, встановлених Особливостями**, замовник оприлюднює в електронній системі закупівель інформацію, **визначену пунктами 10 та 11 частини 1 статті 10 цього Закону**, у порядку та на умовах, що ними визначені. При цьому істотні

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/elektrychna-enerhiia/avtomatyzovana-systema-komertsijnoho-obliku-elektrychnoi-enerhii-ta-zakupivlia-na-pidstavi-punku-13-osoblyvostej/

умови таких договорів не можуть змінюватися після їх підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених пунктом 19 Особливостей.

Відповідно до пунктів 10 та 11 частини 1 статті 10 Закону замовник самостійно й безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює в електронній системі закупівель у порядку, встановленому Уповноваженим органом і Законом з урахуванням особливостей, інформацію про закупівлю, а саме:

договір про закупівлю та всі додатки до нього (у тому числі документи, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси) у машинозчитувальному форматі (у разі оприлюднення договору про закупівлю, зазначеного в абзаці другого частини 1 статті 41 цього Закону);

повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та/або про ціни на матеріальні ресурси.

Згідно з **абзацом другим частини 1 статті 41 Закону невід'ємними додатками до договору про закупівлю** послуг з поточного ремонту, робіт з нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єкта будівництва **є документи, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси.**

А відповідно до **абзацу третього частини 1 статті 41 Закону невід'ємними додатками до договору про закупівлю** послуг з поточного ремонту з розробленням проєктної документації, робіт з будівництва об'єктів з розробленням проєктної документації **є документи, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси, що долучаються після складання договірної ціни, уточненої (узгодженої) відповідно до затвердженої проєктної документації (затвердження проєктної документації є обов'язковим, якщо це передбачено законодавством).**

У документах, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси, обов'язково має зазначатися така інформація:

найменування матеріального ресурсу (з характеристиками);

одиниця його виміру;

кількість;

відпускна ціна;

вартість транспортування й заготівельно-складські витрати;
країна походження товару щодо кожної номенклатурної позиції.

Такі документи можуть містити іншу інформацію. Відповідно до абзацу п'ятого пункту 2 Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» (далі — Положення № 835), **машиночитаний формат** — формат даних, структурований таким чином, що дає змогу ідентифікувати, перетворювати та отримувати конкретні дані, включаючи окремі факти та їх внутрішню структуру, без участі людини.

Згідно з пунктом 9 Положення № 835 для оприлюднення наборів даних використовуються такі формати: текстові дані (TXT, RTF, MD, ODT*, DOC(X), (X)HTML*); **структуровані дані (RDF*, XML*, JSON*, CSV*, XLS(X), ODS*, YAML*)**. Відповідно до пункту 15 Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 11.06.2020 № [1082](#), договір про закупівлю, додатки до договору про закупівлю, зміни до договору про закупівлю розміщуються замовником в електронній системі закупівель у форматі PDF.

Отже, у разі розміщення замовником в електронній системі закупівель договору про закупівлю, додатків до договору про закупівлю, змін до договору про закупівлю (у тому числі документів, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси) у форматі PDF, замовником розміщуються також ці документи у машинозчитувальному форматі (у форматі структурованих даних: RDF*, XML*, JSON*, CSV*, XLS(X), ODS*, YAML).

Водночас замовники, відповідно до підпункту 22 пункту 13 Особливостей, можуть придбати **товари, роботи й послуги** шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару в разі, коли здійснюється закупівля, зокрема:

газопоршневих, газотурбінних когенераційних установок, газотурбінних установок і блочно-модульних котелень (їх складових), їх оренда;

послуг з оренди (фрахту, лізингу тощо) суден технічного флоту (спеціалізованих суден), на яких встановлені газопоршневі та/або газотурбінні установки, призначені для виробництва електричної енергії, послуг з найму персоналу для таких установок;

товарів, робіт і послуг, пов'язаних з будівництвом установок, зазначених в абзацах другому й третьому цього підпункту, введенням в експлуатацію, здійсненням заходів щодо проектування, будівництва та/або реконструкції електричних, газових мереж, необхідних для забезпечення можливості видачі потужності, приєднанням таких установок до електричних, газових та інших мереж;

послуг з проектування, обслуговування, планових і позапланових ремонтів таких установок для підприємств паливно-енергетичного комплексу для підготовки до опалювального сезону 2024/25 року.

Отже, за результатами закупівлі, здійсненої відповідно до підпункту 22 пункту 13 Особливостей, замовники оприлюднюють в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, відповідно до пункту 3⁸ розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону. Разом з таким звітом оприлюднюється договір про закупівлю та додатки до нього, а також обґрунтування підстави для здійснення замовником закупівлі відповідно до цього пункту.

Крім того, у разі укладення договорів про закупівлю, зазначених в абзацах другому, третьому частини 1 статті 41 Закону, без використання електронної системи закупівель у випадках, встановлених Особливостями, замовник оприлюднює в електронній системі закупівель інформацію, визначену пунктами 10 і 11 частини 1 статті 10 Закону, в порядку та на умовах, що ними визначені. При цьому істотні умови таких договорів не можуть змінюватися після їх підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених пунктом 19 Особливостей.

Варто зазначити, що згідно з листом Мінекономіки [від 27.11.2024 № 3323-04/84579-06](#) щодо оприлюднення в електронній системі закупівель документів, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси, у машинозчитувальному форматі в договорах про закупівлю послуг з поточного ремонту й послуг з поточного ремонту з розробленням проєктної документації **вимога щодо такого оприлюднення стосується саме договорів про закупівлю**, предмет закупівлі яких визначається відповідно до пункту 3 розділу II Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Мінекономіки від 15.04.2020 № 708.

Також замовники повинні дотримуватися вимоги щодо оприлюднення в електронній системі закупівель документів, що містять інформацію про ціни на матеріальні ресурси, у машинозчитувальному форматі, коли здійснюють закупівлю робіт з нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єкта будівництва, робіт з будівництва об'єктів з розробленням проєктної документації.

Висновок

Замовнику з метою дотримання законодавства у сфері закупівель в частині оприлюднення інформації необхідно правомірно визначити предмет закупівлі й під час укладення договору про закупівлю, предметом якого є послуги з поточного ремонту / роботи з нового будівництва / реконструкція / реставрація / капітальний ремонт об'єкта будівництва / послуги з поточного ремонту з розробленням проєктної документації / роботи з будівництва об'єктів з розробленням проєктної документації, дотримуватися положень законодавства, які стосуються прозорого будівництва, у тому числі під час закупівлі відповідно до підпункту 22 пункту 13 Особливостей.

За потреби завантажуйте [шпаргалку щодо того, коли та які документи потрібно розміщувати по «прозору будівництву»](#), і читайте більше:

[«Визначення очікуваної вартості при проведенні закупівель електричної енергії»;](#)

«Прозоре будівництво в оборонних закупівлях»;

«Одиниці виміру під час закупівель для забезпечення прозорого будівництва».